

PETÄJÄVESI

**Tarkastuslautakunnan
ARVIOINTIKERTOMUS 2025**

Tarkastuslautakunta 27.5.2026

Sisällys

1.	Tarkastuslautakunnan toiminta	1
2.	Talouden arviointi ja toimintakertomus	2
3.	Tavoitteiden toteutumisen arviointi	6
3.1	Strategian toteuttaminen	6
3.2	Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen.....	1
4.	Kuntakonsernin arviointi	7
5.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	10
6.	Henkilöstö	12
7.	Tarkastuslautakunnan kysymykset kunnanhallitukselle	13
8.	Tarkastuslautakunnan esitys tilinpäätöksen hyväksymisestä	14
9.	Arviointikertomuksen hyväksyminen	15

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Lautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteen sovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös sidonnaisuusilmoitusten vastaanottaminen ja niiden vieminen valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano arviointivuonna 2025

Jäsen	Varajäsen
Raija Harju-Kivinen, pj.	Juha Niiles
Janne Tiainen, vpj.	Juho Puukkolehto
Anni Huuskonen	Tuulimaria Saarinen (22.12.2026 asti) Henna Kortemäki (23.12.2026 alkaen)
Erkki Havu	Mika Kauppinen
Mika Tenhunen	Jukka Ohra-aho

Hallintolain kohdissa 27 §, 28 § ja 29 § määritellään keskeiset perusteet esteellisyyden arvioinnissa. Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat itse arvioineet omaa esteellisyyttään ja ovat asianmukaisesti olleet pois jääviksi kokemansa asian käsittelystä. Tarkastuslautakunnan jäsenistä Janne Tiainen on kuntarakennelautakunnan varajäsen.

Tarkastuslautakunta kokoontui syksyllä 2025 sekä talvella ja keväällä 2026 tilikauden 2025 arviointia varten 7 kertaa.

Kunnan tilikauden 2025 tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunta on laatinut toimikaudelleen arviointisuunnitelman ja vuosittaisen työohjelman, joiden mukaisesti arviointikohteet on pääasiassa kohdistettu.

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut säännöllisesti kunnan johtoa koko kunnan ja lautakuntien tavoitteiden toteutumisesta, kunnan talouden tilanteesta ja muista ajankohtaisista asioista. Vuoden 2025 arviointiin liittyen lautakunta on kuullut kunnan johtavia viranhaltijoita, maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen johtoa, Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen johtoa, sekä kunnanhallituksen puheenjohtajaa.

Tarkastuslautakunta on arvioinut tavoitteiden toteutumista kunnanhallituksen ja lautakuntien laatimien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, sekä muiden asiakirjojen pohjalta. Tämän arviointikertomuksen liitteenä on Keski-Suomen tarkastuslautakuntien vuoden 2025 yhteisarviointi, joka koskee lasten ja nuorten mielenhyvinvoinnin edistämistä (liite 1.).

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain 84 §:n mukaan laissa todettujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitusvelvollisuus astui voimaan uuden valtuustokauden alusta lähtien.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Tarkastuslautakunta käsitteli tehtävänsä mukaisesti muutokset sidonnaisuuksissa kokouksissaan ja saattoi sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Yhteenveto sidonnaisuusilmoituksista on julkaistu internet-sivuilla: <https://www.petajavesi.fi/paatoksenteko-topmenu/kunnanvaltuusto/sidonnaisuusilmoitukset>.

2. Talouden arviointi ja toimintakertomus

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat

Valtuustoon nähden sitovia eriä vuoden 2025 talousarviossa ovat käyttötalousosassa kunkin palvelualueen ulkoinen toimintakate. Vesihuoltolaitoksen sitovia eriä ovat tilikauden tavoitteet ja tulos, joka sisältää sekä ulkoiset että sisäiset erät. Tilikauden tulos sisältää sekä ulkoiset että sisäiset tuotot ja kulut, mikä erottaa vesihuoltolaitoksen sitovuuden muista palvelualueista, joissa sitovuus koskee vain ulkoista toimintakatetta. Lisäksi vesihuoltolaitoksen investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia nettomääräisinä kokonaisuuksina.

Sitovista ulkoisista eristä palvelualueen johto ja lautakunnat ovat tilivelvollisia kunnanvaltuustolle. Palvelujen tilaajina palvelualueet ovat lisäksi selityselvelollisia sisäisinä kustannuksina käsiteltävistä sisäisistä vuokrista ja ravitsemuspalveluista.

Sisäisinä erinä käsiteltävät hallinnon, henkilöstöhallinnon, työsuojelun ja ict-palvelujen laskennalliset kustannukset ovat mukana palvelualueen kokonaiskustannuksissa.

Lautakunta tekee tarvittaessa talousarviomuutosehdotuksen valtuustolle määrärahasolla. Lautakunnan on perusteltava ehdotuksessaan, miksi talousarvioon tai määrärahaan esitetään muutosta.

Petäjäveden kunnan tilinpäätöksessä käyttötalouden toteutuminen on eritelty valtuuston, keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan, kunnanhallituksen ja konsernipalveluiden, kuntarakennelautakunnan, kuntateknisten palveluiden, vesihuoltolaitoksen, hyvinvointilautakunnan ja sivistyksen palvelualueen osalta.

Valtuuston toimintakate oli vuoden 2025 talousarviossa asetettu -31 760 euron tasolle. Tilinpäätöksen 2025 mukaan talousarvio alittui -5 286 eurolla.

Keskusvaalilautakunnan toimintakate poikkesi talousarviosta 7 623 eurolla. Tämä johtui toimintatuottojen 9 551 euroa pienemmästä toteumasta ja toimintakulujen 1 928 euron alituksesta.

Tarkastuslautakunnan toimintamenot toteutuivat euromääräisesti lähes talousarvion mukaisesti alittaen 332 eurolla talousarvion. Ulkoinen toimintakate toteutui tilikauden lopussa 18 518 eurolla.

Kunnanhallituksen ja konsernipalveluiden toimintatuotot ylittyivät talousarvioon nähden 32 662 eurolla ja toimintakulut ylittyivät 623 086 euroa. Ulkoinen toimintakate ylittyi 655 748 eurolla. Suurin yksittäinen menojen ylityserä oli palvelujen ostot, jotka ylittivät talousarvion 381 607 eurolla.

Kuntarakennelautakunnan toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 173 187 eurolla ja toimintakulut toteutuivat liki talousarvion mukaisesti alittuen 5 382 eurolla. Ulkoinen toimintakate alitti talousarvion 178 569 eurolla.

Kuntateknisen palvelualueen toimintatuotot toteutuivat 167 801 euroa yli talousarviotavoitteen. Toimintakulut ylittivät talousarvion 15 605 eurolla. Ulkoinen toimintakate alitti talousarvion 152 196 eurolla tilinpäätöksellä talousarviolle asetetun tason.

Vesihuoltolaitoksen toimintatulot ylittivät talousarvion 9 423 eurolla. Toimintamenot alittivat talousarvion 21 184 eurolla. Vesihuoltolaitoksen tilikauden tulos toteutui 27 038 euroa talousarviota parempana (- 14 902 euroa).

Hyvinvointilautakunnan toimintatuotot ylittivät talousarvion 73 210 eurolla ja toimintatuotot toteutuivat 180 922 euroa talousarviota parempina. Ulkoinen toimintakate alitti talousarvion 254 132 eurolla.

Petäjäveden kunnan verotulot olivat vuonna 2025 8,5 milj. euroa ja toteutuivat 96 tuhatta euroa talousarviota heikommin (2024: 8,4 milj. euroa). Valtionosuudet toteutuivat talousarviota 566 tuhatta euroa paremmin ollen yhteensä 4,2 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden verotulot paranivat 44 tuhannella eurolla ja valtionosuudet 937 tuhannella eurolla.

Vuonna 2025 kunnallisveroprosentti oli edellisen vuoden tapaan 9,90 %. Kunnan tuloveroa kertyi kertomusvuonna noin 6,7 milj. euroa (2024: 6,4 milj. euroa). Kiinteistöveron tuotto oli 1,2 milj. euroa, mikä on hieman edellisvuotta vähemmän. Yhteisöveron tuotto puolittui edellisestä vuodesta ollen 344 tuhatta euroa (2024: 1,7 milj. euroa).

Rahoitustuotoista ja -menoista muut rahoitustuotot toteutuivat 267 tuhatta euroa talousarviota parempana. Korkokulut pienenevät edellisestä vuodesta 221 tuhannella euroalla toteutuen -442 tuhatta euroa (2024: -663 tuhatta euroa).

Koko kunnan tasolla toimintamenot olivat 14,4 milj. euroa (2024: 14 milj. euroa), mikä ylitti talousarvion n. 429 tuhannella eurolla ja toimintatulot olivat 3,4 milj. euroa (2024: 2,6 milj. euroa), mikä oli 204 tuhatta euroa yli talousarvion. Palvelujen ostot ylittivät talousarvion 238 tuhannella eurolla. Henkilöstökulut toteutuivat 175 tuhatta euroa yli talousarvion.

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä voidaan mitata muun muassa suhteuttamalla vuosikate poistoihin. Tunnusluvun ollessa vähintään 100 %, voidaan tulorahoitusta pitää riittävänä, mikäli poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääristä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Kunnan vuosikatteella katettiin vuonna 2025 146,3 % poistoista (vuonna 2024: -7,5 %).

Tilikausi 2025 toteutui emokunnassa 497 208,21 euroa ylijäämäisenä ja konsernissa 596 378,11 euroa ylijäämäisenä. Kunnan ja kuntakonsernin kertyneen ylijäämän kehitystä on kuvattu kuviossa 4 (tilikauden ylijäämä + ed. tilikausien ylijäämät).

Rahoitusosa ja investointien toteutuminen

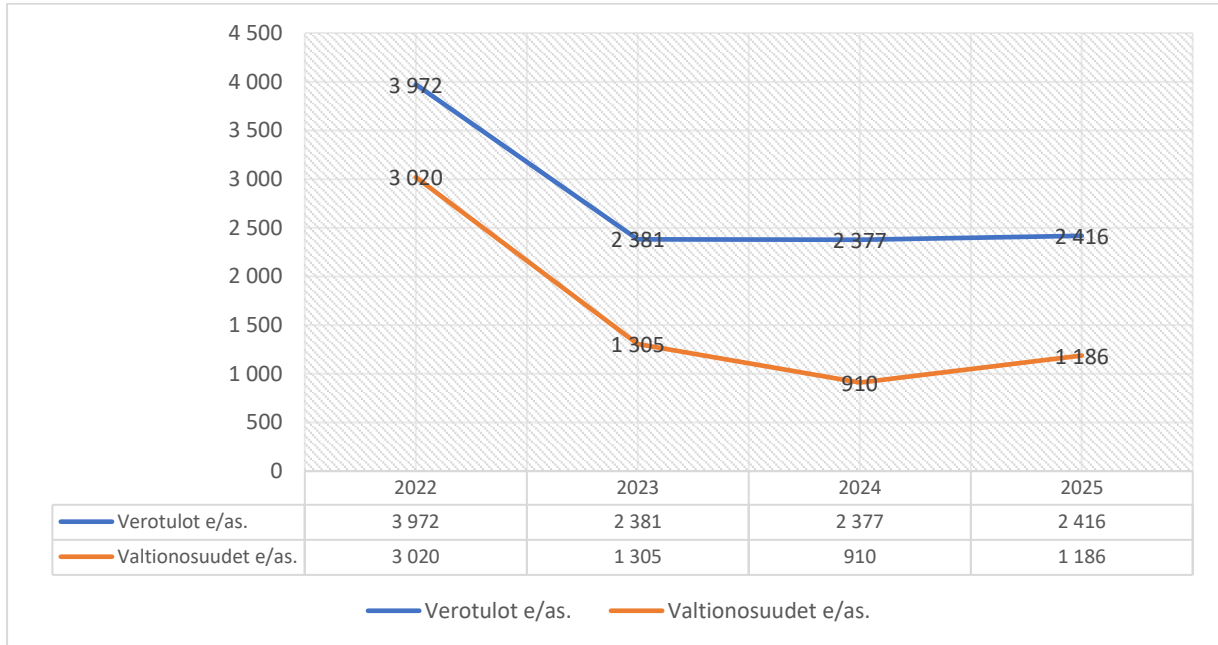
Investointien sitovuus on talousarvion mukaan määritelty hankeryhmäkohtaiseksi. Erityisesti rahallisesti suurten investointien sitovuus on hankekohtainen. Vesihuoltolaitoksen investoinnit ovat nettomääräisenä valtuustoon nähden sitovia. Hankeryhmittäisten investointien alemman tason sitovuudesta päättää tehtäväalueiden lautakunta tai kunnanhallitus.

Koko kunnan tasolla investointimenot olivat 617 tuhatta euroa (2024: 615 tuhatta euroa), mikä hieman nousi edellisestä vuodesta. Toiminnan ja investointien rahavirran toteutuma oli noin 1 milj. euroa (2024: -570 tuhatta euroa).

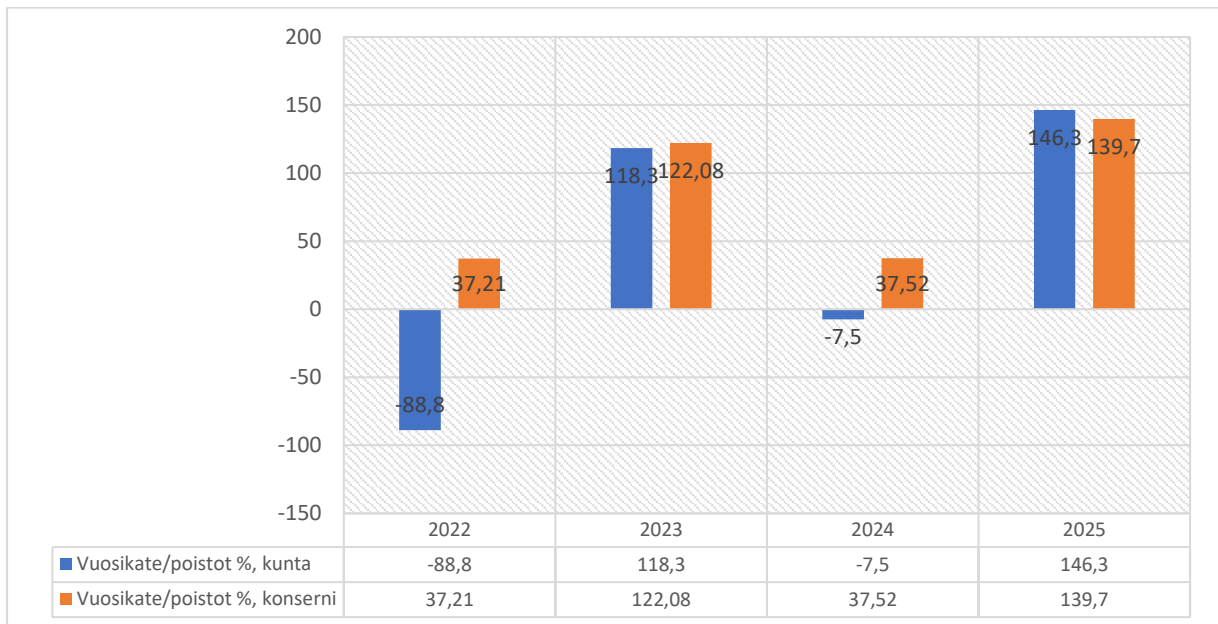
Kuntakonsernin vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä kuvaava omavaraisuusaste parani hieman edellisvuodesta ollen 33 % (2024: 31 %). Kuntataloudessa yleisesti hyvänä omavaraisuusasteena on pidetty 70 % tasoa, kun taas alle 50 %:n taso merkitsee voimakasta velkarasitetta.

Kuntakonsernin suhteellista velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku oli 135 %, joka parani viime vuodesta (2024: 154 %). Tunnusluku ilmaisee, paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Verotulot nousivat hieman edellisestä vuodesta. Vuonna 2025 verotulot asukasta kohden olivat 2416 euroa, kun vuonna 2024 asukaskohtaiset verotulot olivat 2377 euroa. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitystä on kuvattu tarkemmin kuviossa 1. Valtionosuudet asukasta kohden olivat 1186 euroa / asukas (2024: 910 euroa / asukas).

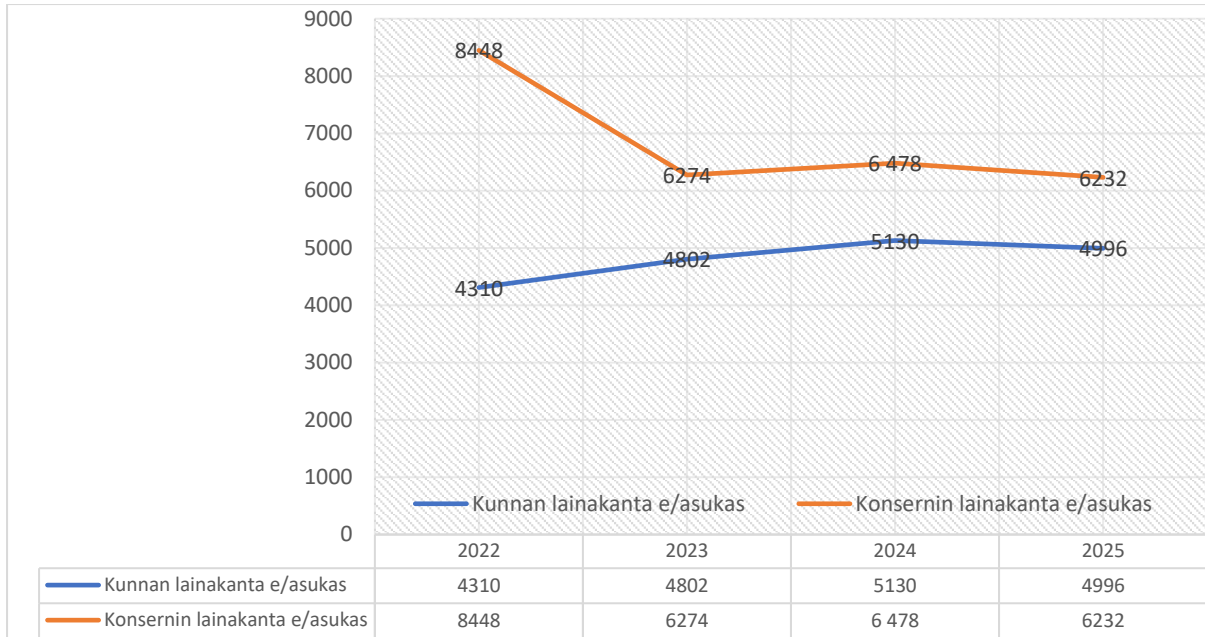
Kuvio 1. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys euroa/asukas vuosina 2022–2025

Kuvio 2. Vuosikate poistoista, %. Vuosina 2022–2025

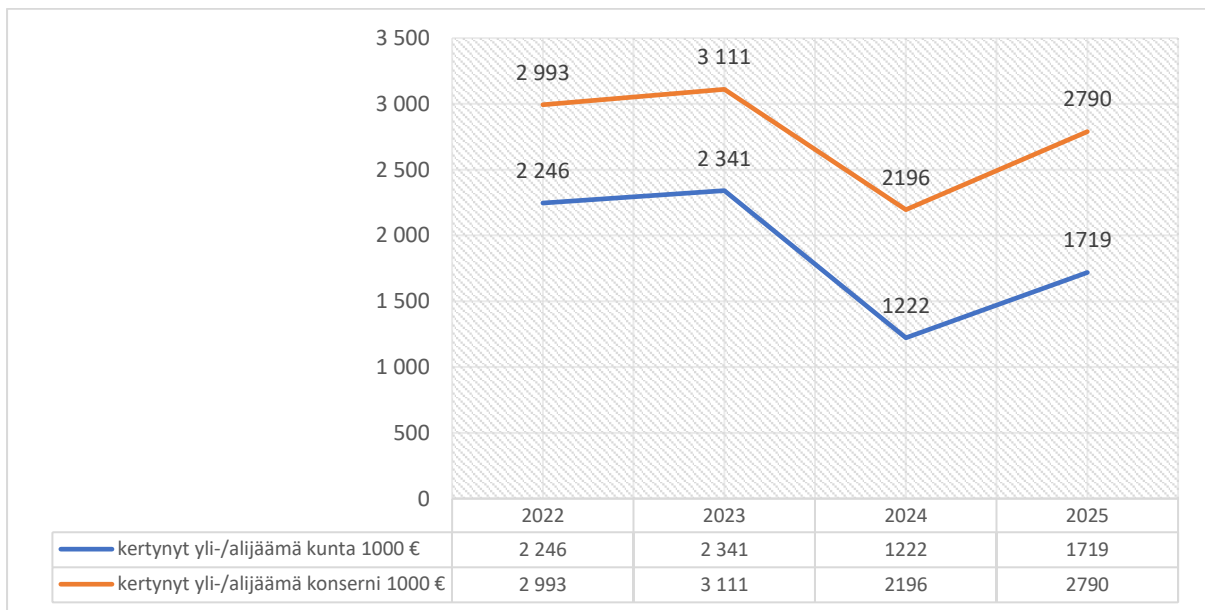
Kuntakonsernin vuosikatteen suhde poistoihin oli 139,7 % (2024: 37,52 %). Tunnusluku on parantunut huomattavasti edellisestä vuodesta. Sen mukaan Petäjäveden emokunnan ja konsernin tulorahoitus riittää kattamaan nykyisen investointitason mukaisia poistoja. Tunnusluvun kehitystä on kuvattu kuviossa 2.

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Kuvio 3. Kunnan ja konsernin lainakannan kehitys vuosina 2022–2025

Peruskunnan lainakanta asukasta kohden laski hieman edellisestä vuodesta 134 euroa / asukas. Kuntakonsernin lainakanta myös laski edellisestä vuodesta toteutuen 246 euroa/asukas. Kunnan ja konsernin lainakannan kehitystä on kuvattu kuviossa 3.

Kuvio 4. Kunnan ja konsernin yli-/alijäämän kehitys vuosina 2022–2025

Tarkastelu kuntalain 118 §:ssä määriteltyjen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerien täyttymisestä

Arviointimenettely voidaan aloittaa, jos:

- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 e/asukas ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 e/asukas, **TAI**
- rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavassa taulukossa olevat raja-arvot:

KRITEERI	TP2024	TP2025	JOHTOPÄÄTÖS
Kuntakonsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	38,99 %	139,70	EI TÄYTY
Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	Petäjävesi: 9,90 Koko maa: 7,47	Petäjävesi: 9,90 Koko maa: 7,54	TÄYTTY
Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 %:lla.	Petäjävesi: 7 940 €/as Koko maa, raja-arvo v. 2024: 8 549 €/as	Petäjävesi: 7653 €/as Koko maa, raja-arvo v. 2025: 7 678 €/as	EI TÄYTY
Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	0,37	0,79	TÄYTTY

Taulukko 1. Kriisikuntakriteeristön tunnusluvut

Petäjäveden konsernitaseessa ei ole vuoden 2025 tilinpäätöksen perusteella kertynyttä alijäämää (kertynyt ylijäämä 2,79 milj. euroa). **Kriisikuntakriteereistä kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 ja tuloveroprosentti vähintään 2,0 korkeampi kaikkien kuntien painotettua tuloveroprosenttia täyttyy kahtena vuonna peräkkäin.** Kunnan odotettua parempi tulos muutti konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen välisen suhteen tunnuslukua siten, että vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan tämä tunnusluku ei täyty kahtena vuotena peräkkäin.

Talouden tasapainon tarkastelua	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.2025	+ 1.221.554,48 euroa
Tilikauden alijäämä 31.12.2025	+ 497 208,21 euroa
Ylijäämät yhteensä 31.12.2025	+ 1.718.762,69 euroa
Talousarvion 2026 alijäämäarvio	- 50.200 euroa
Taloussuunnitelman 2027 ylijäämäarvio	- 251.330 euroa
Taloussuunnitelman 2028 ylijäämäarvio	+260.320 euroa
Ali/ylijäämät 2026–2028 yhteensä arvio	- 41.210 euroa
Arvio yli-/alijäämästä 31.12.2028	+ 1.636.342,69 euroa

Taulukko 2. Taloussuunnitelman tasapaino

Kunnan talous on haasteellisessa tilanteessa ja tulevat vuodet edellyttävät tarkkaa taloudenpitoa, jotta taloussuunnitelmakauden ali/ylijäämäarviot tulevat toteutumaan. Taloussuunnitelmakauden toteutuessa suunnitelman mukaisena arvio ylijäämästä 31.12.2028 on 1.636.342,69 euroa.

Petäjäveden kunnan taloudellinen tilanne ympäristökuntiin verrattuna

Taulukossa 3. on verrattu Petäjäveden kunnan taloudellista tilannetta verrokkikuntiin muutamien ta-seen tunnuslukujen avulla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tunnusluku, joka kuvaa paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloja tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Lainat ja vuokra- ja leasing-vastuu kuvaa kunnan vuokra- ja leasingmaksuja koneista, laitteista tai tiloista, jotka se on vuokrannut käyttöönsä, mutta joita ei omista.

	SUHTEELLI- NEN VEL- KAANTUNEI- SUUS %	SUHTEELLINEN VELKAANTU- NEISUUS %, KONSERNI	LAINAT JA VASTUUT € / ASUKAS	LAINAT JA VASTUUT € / ASUKAS KONSERNI	OMAVA- RAISUUS- ASTE	OMAVA- RAISUUS- ASTE, KONSERNI
Petäjävesi	126,9 (3)	135 (2)	6 210 (2)	7 653 (3)	33,7 (8)	33 (7)
Muurame	104,9	122,7	4 991	6 626	44,6	32,8
Multia	10	44	2 291	4 262	84	59
Uurainen	95,7	99,8	3 977	5 096	42,3	40,8
Jämsä	38,5	44,1	1 847	2 711	72,4	66,4
Keuruu	127,6	129,9	5 832	10 771	40,7	40,3
Toivakka	62,7	67,9	2 522	3 102	51,8	52,8
Laukaa	158	159,8	8 499	9 770	18,7	16,4
Jyväskylä	93	122,2	2 906	7 148	53,3	39,2

Taulukko 3. Petäjäveden taseen tunnuslukujen vertailua

(Lähde: Kuntien verkkosivuilla esitetyt tilinpäätökset)

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävää velkarasitetta. Omavaraisuusaste on hyvä, kun tunnusluku on 70 % tai enemmän.

Petäjävesi on suhteellisen velkaantuneisuuden osalta peruskunnassa kolmanneksi velkaantunein ja kuntakonsernin osalta toiseksi velkaantunein. Lainojen ja vuokravastuiden osalta Petäjävesi sijoittuu joukon toiseksi peruskunnan osalta. Koko kuntakonserni huomioiden lainojen ja vuokravastuiden tunnusluvun mukaan Petäjävesi sijoittuu joukon kolmanneksi. Omavaraisuusastetta vertailtaessa Petäjävesi sijoittuu vertailujoukon toiseksi pienimmäksi peruskunnan ja joukon kolmanneksi kuntakonsernin osalta.

Taulukossa 3. Petäjäveden sijoitus kuntien välisessä vertailussa on merkitty sulkuihin tunnusluvun perään. Tunnusluku on merkitty punaisella, kun sijoitus arvo on vertailukuntien heikoin, vihreällä kun arvon vertailukuntien paras.

Tarkastuslautakunnan kannanotto kokonaistalouden toteutumiseen

Petäjäveden kunnan talouteen liittyvät riskit ovat edelleen merkittävät, vaikka tilikausi 2025 päätyi ylijäämaiseen tulokseen. **Keskeisin taloudellinen riski liittyy siihen, että tulos perustui pitkälti kertaluonteisiin eriin, kuten metsäomaisuuden myyntivoittoiin ja harkinnanvaraiseen valtionosuuteen, minkä vuoksi kunnan rakenteellinen tulorahoitus ei vielä riitä kattamaan pysyviä menoja.** Kunnan rahoitusasemaa heikentävät edelleen korkea velkataso ja matala omavaraisuusaste, jotka rajoittavat talouden liikkumavaraa ja altistavat kunnan korko- ja rahoitusmarkkinariskeille. Talouden riippuvuus valtionosuuksista ja epävarma verotulokehitys lisäävät riskiä rahoituspohjan heikkenemisestä tulevina vuosina. Käyttötaloudessa korostuvat henkilöstömenoihin ja henkilöstöresurssien riittävyyteen liittyvät riskit, sillä tiukka sopeutus ja henkilöstön väheneminen voivat heijastua palvelutuotantoon ja sisäiseen valvontaan. Lisäksi merkittäviä taloudellisia epävarmuustekijöitä sisältyy kuntakonserniin, erityisesti tytäryhtiöiden taloudelliseen tilanteeseen ja niihin liittyviin takaus- ja rahoitusriskeihin. Kokonaisuutena riskit korostavat tarvetta jatkaa määrätietoisesti talouden tasapainotustoimia ja vahvistaa kunnan talouden kestävyttä pitkäjänteisesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Petäjäveden kunnan tilinpäätös 2025 toteutui talousarviota parempana. Kunnan korkea velkataso ja matala omavaraisuusaste heikentävät taseen kestävyttä ja lisäävät talouden herkkyyttä rahoitus- ja toimintaympäristön muutoksille. Talouteen liittyviä riskejä lisäävät riippuvuus valtionosuuksista, epävarma verotulokehitys sekä konsernivyhtiöihin kohdistuvat taloudelliset epävarmuudet.

3. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

3.1 Strategian toteuttaminen

Kunnanvaltuusto teki 18.9.2023 pidetyssä kokouksessaan päätöksen kuntastrategian päivittämisestä. Ennen vuosittaisen talousarvion hyväksymistä strategiaa tarkastellaan valtuuston ja lautakuntien ilta-kouluissa, ja näiden keskustelujen perusteella laaditaan talousarvioon sisällytettävät tarkemmat toimintasuunnitelmat. Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet on laadittu päivitetyn kuntastrategian mukaisesti, ja strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsausten sekä tilinpäätösten yhteydessä.

Petäjäveden kunnan strategiassa arvopohja jakautuu neljälle eri osa-alueelle:

Vastuullisuus

kokonaiskestävyys ja asiakaslähtöisyys

Yhteisöllisyys

osallisuus ja yhteistyö

Rohkeus

kokeilukulttuuri ja kehittäminen

Joustavuus

ketteryys ja palveluvalmius

Strategia on jaettu elinvoiman ja hyvinvoinnin osa-alueisiin:

ELINVOIMA

- Kuntataloutta vahvistava kehittäminen
- Kunnan vahvuuksien esiin nostaminen
- Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki
- Yhteistyö yrittäjien ja yhteisöjen kanssa
- Monipuolinen maankäyttö
- Toimivat liikenneyhteydet
- Vanhan kirkon vetovoimaisuus
- Matkailun edistäminen

HYVINVOINTI

- Talousviisaus päätösten ja toiminnan kivijalkana
- Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
- Yhdessä järjestöjen ja kuntalaisten kanssa
- Toimivat tilat ja virkistyspaikat
- Viihtyisä asuinympäristö ja puhdas luonto
- Palveleva sivistyskunta
- Monipuolinen kulttuuritarjonta

TALOUSARVION 2025 PÄÄPAINOPISTEALUEET TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

- Kuntataloutta vahvistava kehittäminen
- Yhteistyö yrittäjien ja yhteisöjen kanssa
- Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

3.2 Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon nähden strategiset tavoitteet on asetettu talousarviovalmistelun aikaan voimassa olevaan strategiaan pohjautuen. Tarkastuslautakunta on arvioinut talousarviossa 2025 asetettujen strategisten tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksella käyttämä arviointiasteikko on:

Tarkastuslautakunnan arviointiasteikko	
Tavoite toteutui	
Tavoite toteutui osittain	
Tavoite ei toteutunut	
Tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida	

Konsernijohtamisen palvelualueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslautakunnan arvio
<i>Elinvoima</i>				
Kuntataloutta vahvistava kehittäminen	Toimiva talouden seuranta	Talouden seurannan jalkauttaminen osaksi päivittäisjohtamista	Toteutettu	
Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki				<i>Tavoitearvo, toimenpiteet ja seuranta puuttuu.</i>
Yhteistyö yrittäjien ja yhteisöjen kanssa	Tapahtumat, yritysvierailut	Kunta vahvana yhteistyökumppanina	Lkm.	<i>Lukumäärä puuttuu, tavoitteen toteutumista ei voida arvioida.</i>
<i>Hyvinvointi</i>				
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön tyytyväisyys	Työhyvinvointikysely	Toteutettu	<i>Tavoitteen mittari ja vertailuarvo puuttuvat.</i>

Kuntateknisen palvelualueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslautakunnan arvio
<i>Elinvoima</i>				
Kuntataloutta vahvistava kehittäminen	Kiinteistöjen ja infran energiatalous	Energiatalouden kehittäminen	Säästöä on saavutettu, kustannukset laskeneet (sähkön säästö 20 % ja lämmitys 7 %)	
	Ilmastosuunnitelmahanke	Vihreä siirtymä	Ilmastosuunnitelman seuranta.	

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

	Tutkimme uusia yhteistyömuotoja.	Lisäämme yhteistyötä sidosryhmien ja naapurikuntien kanssa	Olemme mukana Järvi-Suomen Vesilaitosyhdistyksessä Keuruun, Mäntän, Ähtärin ja Parkanon vesihuoltolaitosten kanssa.	
Kunnan vahvuuksien esiin nostaminen	Viestimme aktiivisesti toiminnasta	Kehitämme kuntateknisen palvelualueen viestintää	Sosiaalisen median käyttöä lisätty.	
Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki	Lupien käsittelyaika max. 5 viikkoa	Asiantunteva ja palveleva rakennusvalvonta	Lupien käsittely- ajat 1–5 vkoa	
	Vapaiden tonttien myynti ja kehittäminen	Tonttitarjonta asumiseen ja yrittämiseen	Tonttien myynti etuovi, rakennusmessut, Järjestetty yleinen tonttipäivä.	<i>Myytyjen tonttien määrää ei ole raportoitu.</i>
Yhteistyö yrittäjien ja yhteisöjen kanssa	Uuden MAL-sopimuskauden käynnistyminen	Toimimme aktiivisesti MAL-verkostossa	Osallistuttu ohjausryhmän ja seurantaryhmän kokouksiin.	
	Huomioidaan paikallisten kilpailutuksissa.	Käytämme paikallisten toimijoiden palveluita.	Käytämme paikallisia toimijoita vuosikorjaus ja investointikohteissa. Tarjouspyynnöt lähetetään myös paikallisille toimijoille.	
	Käyttöaste ja uudet sopimukset. Myynti- ja vuokratulot.	Vuokraamme vapaita tiloja ja kauppaamme kiinteistöjä	Vapaita tiloja vuokrattu, jos tilat ovat soveltuneet kysyttyyn tarpeeseen.	
	Ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyn tavoiteaika 4 kk	Kutsumme lupalautakunnan koolle joustavasti.	Lupalautakunta on kokoontunut tarvittaessa.	<i>Tavoiteajan toteutumista ei raportoida.</i>

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Monipuolinen maankäyttö	Kaavoitushankkeiden eteneminen	Edistämme kunnan elinvoimaa kaavoituksella	Palvalahti-Kintaus OYK käynnissä	
	Puunmyynnin bruttotavoite 30.000 €	Hankimme ja/tai myymme metsää ja tiloja strategisesti harkiten		<i>Metsäkiinteistöjen myynti toteutui 760 000 €</i>
Toimivat liikenneyhteydet	Valtatietasoinen infra Vt23 ja Vt18 sekä rautatieyhteys	Valvomme etuamme ja pidämme liikenneyhteyksien tärkeyttä esillä	Petäjävesi liittynyt Linkkiin	
Matkailun edistäminen	Matkaparkin yöpymisten määrä	Kehitämme matkaparkin palveluita	2024: 17 yötä 2025: 15 yötä	
	Luontoretkeilijöiden määrä	Kunnostamme ja ylläpidämme luontokohteita suunnitelmallisesti	Ei seurantaa	

Hyvinvointi				
Talousviisaus päätösten ja toiminnan kivijalkana	Tehokkuus ja suunnitelmallisuus	Toiminnan kehittäminen.	Talouden seuranta. Hankinnan tehostaminen.	<i>Tietoa ei ole raportoitu.</i>
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Käyttäytyvätysyys, kehittämishankkeet.	Turvalliset liikunta- ja virkistyspaikat.	Toteutunut	
	Harrastustuntien määrä, liikuntatilojen käyttö.	Tarjoamme maksuttomia tiloja harrastustoimintaan.	Toteutunut	<i>Toteutunutta määrää ei ole raportoitu.</i>
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Koulutusten mahdollistaminen.	Kehittyminen, koulutus.	Henkilökunta osallistunut koulutuksiin.	<i>Koulutusten sisältö ja kohderyhmä puuttuu.</i>
Yhdessä järjestöjen ja kuntalaisten kanssa.	Hankkeiden toteuttaminen.	Osallistetaan kuntalaiset ja järjestöt mukaan kehittämiseen	Kuntalaiset ja järjestöt olleet mukana alueiden suunnittelussa ja toteuttamisessa.	<i>Hankkeet luettelematta.</i>

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

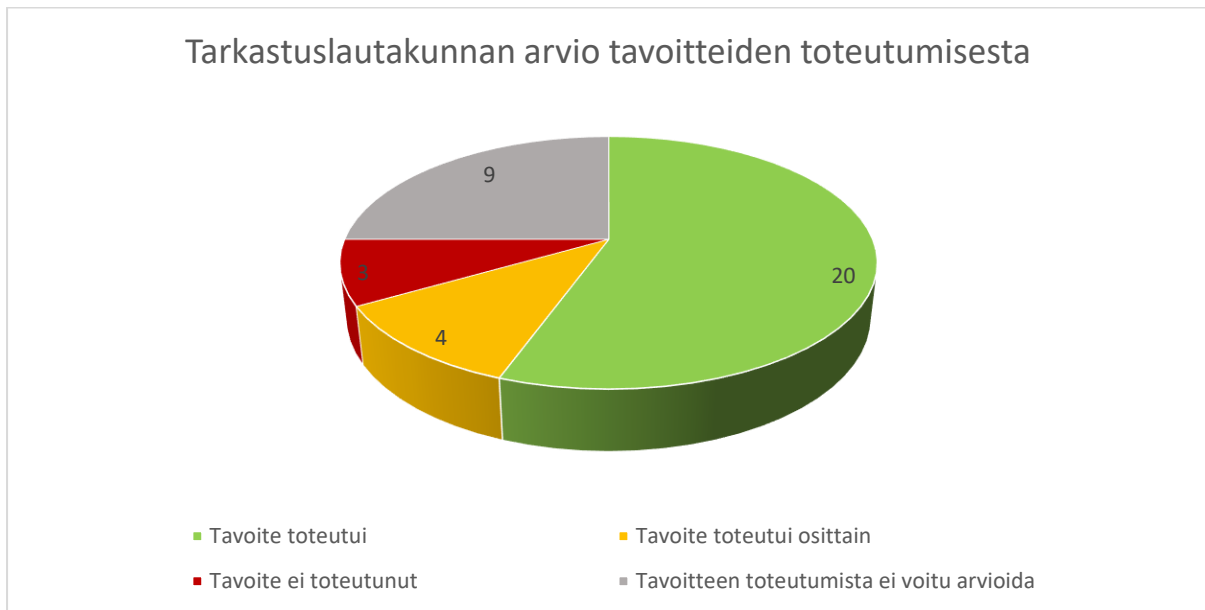
Toimivat tilat ja virkistyspaikat	Käyttäjättytyväisyys vikakorjauksien vasteajan (1 vrk kiireiset) seuranta.	Ylläpidämme kiinteistöjä PTS:n mukaisesti	Toteutunut.	
Viihtyisä asuin- ympäristö ja puhdas luonto	Käyttäjättytyväisyys	Kunnossapidämme alueita	Toteutunut	Urheilukentän kunto, alueiden kunnossapidon painopiste on keskustassa.
	Siivoamiskehottusten määrä	Ehkäisemme epäsiisteyttä	3 kpl	Tavoitetaso, siisteyden aktiivinen edistäminen?
	Metsänhoitosuunnitelman toteutuminen	Hoidamme metsiä metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Toteutunut	

Hyvinvoinnin toimialan / sivistyksen palvelualueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Tavoitearvo (mit-tari ja vertailuarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslautakun- nan arvio
<i>Elinvoima</i>				
Kuntataloutta vahvistava tekeminen		Lakisääteiset palvelut kustannustehokkaasti. Palvelutarpeen seuranta, ennakointi ja joustava tuottaminen.	Toteuman seuranta osavuosisikatsausten yhteydessä.	Henkilöstökulut ylittivät
Kuntalaisten hyvä arki, viihtyvyys	Asiakastyytyväisyys	Toimivat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palvelut	Toteutunut	Asiakastyytyväisyyden mittaaminen?
Yhteistyö yhteisöjen kanssa	Toteutettu vuonna 2025	Koulukuljetusten kilpailutus	Toteutunut / ei	

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Vapaa-ajan palvelujen tuottaminen yhteistyössä paikallisten järjestöjen kanssa.	Yhteistyö ja viestintä on tiivistä			
<i>Hyvinvointi</i>				
Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki	Asiakaskysely	Toimivat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palvelut	Toteutunut	Asiakaskyselyn tulokset puuttuvat.
	Kulttuuritapahtumien lkm. v. 2025	Maksuttomat liikuntapaikat ja monipuolinen kulttuuritarjonta.	Osavuositarkastusten yhteydessä	Tavoitetaso ja mittari?

Kuvio 5. Tarkastuslautakunnan arvio tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tavoitteista toteutui 20, osittain toteutui 4, tavoitteista 3 ei toteutunut. 9 tavoitetta ei voitu arvioida.

4. Kuntakonsernin arviointi

Petäjaveden kuntakonsernissa on kolme tytäryhtiötä, joista kaikki ovat yhtiömuodoltaan osakeyhtiöitä. Kiinteistö Oy Petäjaveden Kuntala poikkeaa muista siten, että yhtiön osakkeet oikeuttavat tiettyjen yhtiön tilojen hallintaan, kun muissa tytäryhtiöissä osakepääoma näyttää vain omistusoikeuden yhtiöissä, eikä tilojen hallintaoikeutta. Muissa tytäryhtiöissä omistajuus ja hallinta pysyy yhtiöissä, vaikka osakkeita myytäisiin. Tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajien ja hallitusten jäsenten pitää ottaa huomioon konserniohje, sekä kunnan talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tilinpäätöksen 2025 mukaan tytäryhtiöiden johtamisessa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan merkitys ymmärretään yhä vahvemmin keskeiseksi osaksi johtamista, ja tämä kehitys on jatkunut edelleen. Riskien käsittely on myös kytkeytynyt kiinteistöjen tilojen kuntoarviointiin pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) yhteydessä. Aiemmin riskienhallinta on keskittynyt pääasiassa vakuutettavien riskien tarkasteluun.

Vuoden 2023 tilinpäätösten yhteydessä kunnan tytäryhtiöt ovat laatineet riskienhallintasuunnitelmat vuodelle 2024. Näissä suunnitelmissa taloudelliset riskit, erityisesti rahoitusriski, on tunnistettu keskeisimmäksi uhkaksi. Tämä korostuu myös vuoden 2025 osalta erityisesti Petäjaveden Tähtiasunnot Oy:ssä, mutta myös Kiinteistö Oy Petäjaveden Ankkurin kohdalla rahoitusriski on nimetty merkittäväksi riskiksi.

Riskien ja sisäisen valvonnan dokumentointia on tehty tapauksissa, joissa se on ollut tarpeen talousarviomuutosten tekemiseksi yhtiöissä. Riskienhallinnassa noudatetaan soveltuvin osin kunnanvaltuuston hyväksymiä periaatteita, jotka koskevat riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa. Kunnanvaltuusto hyväksyi 23.6.2025 päivitetyn konserniohjeen.

Petäjaveden Tähtiasunnot Oy

Yhtiön tehtävänä on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, sekä vuokratonttien rakennuksia. Yhtiön myös ostaa, myy ja vuokraa alueita, rakennuksia, huoneistoja ja osakkeita. Petäjaveden Tähtiasunnot Oy harjoittaa myös rakennusten isännöinti- ja huoltotoimintaa. Petäjaveden Tähtiasunnot Oy:n taloudellinen tilanne on tilikauden aikana ollut heikko, sillä yhtiön maksuvalmiutta heikentävät asuntojen alhainen käyttöaste ja yhtiön kokoon nähden suuret lainat. Valtiokonttori hyväksyi aravalainojen ehtojen muutokset elokuussa 2022, jolloin maksuohjelmaa tarkistettiin, mutta lainojen korot ja niiden määräytymisperusteet säilytettiin ennallaan. Yhtiön on jatkossakin toteutettava Valtiokonttorille esittämänsä tervehdyttämissuunnitelmaa. Mikäli asuntojen käyttöaste ei parane ja hoitokuluja ei saada laskettua, maksuvalmius pysyy heikkona myös seuraavalla tilikaudella, ja yhtiön johto arvioi parhaillaan toimia taloustilanteen kohentamiseksi. Osaa kiinteistöistä joudutaan todennäköisesti jatkossa myymään, jättämään tyhjilleen tai purkamaan, ja kiinteistöjen korjaustarpeet kasvavat niiden ikääntyessä.

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslausetakunnan arvio
Liikevaihto	1,4 milj.	Käyttöasteen kasvattaminen, luottotappioiden ja vuokrasaatavien väheneminen	1,4 milj.	
Lainapääoma	max. 3,25 milj.	Lyhennys lyhennysohjelman mukaisesti	jäljellä 4,18 milj.	

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Käyttö-aste	88 %	Asunnot kunnossa. Hyvä sijainti ja palvelut lähellä.	86 %	Asunnot eivät ole kaikilta osin kunnossa.
Vuokratulot	11,40 €/ m2/ kk	Omakustanteiset vuokrat.	11,45 €/ m2/kk	

Kiinteistö Oy Petäjäveden Ankkuri

Yhtiön tehtävänä on hallita tonttia nro 592–404–68–22 Pekanmäki ja omistaa, hallita, sekä vuokrata tiloja huoneistoja ja rakennuksia. Kunta omistaa yhtiöstä 66,96 %, toinen omistaja on Y-säätiö. Kiinteistö Oy Petäjäveden Ankkurin ylläpitokustannukset arvioidaan pysyvän samankaltaisina kuin aiempina vuosina, ottaen huomioon inflaation vaikutuksen. Korjauskustannukset tulevat lisääntymään rakenteiden ja varusteiden ikääntyessä. Kiinteistö Oy Petäjäveden Ankkurin menot muodostuvat edelleen aiempien vuosien käyttökulujen perusteella, ja kustannustason nousu sekä rakenteiden ja varusteiden vanheneminen lisäävät väistämättä korjaus- ja kunnossapitokuluja. Myös Petäjäveden Tähti-asunnot Oy:ssä hoitokustannukset seuraavat samaa kehitystä, ja kiinteistöjen jaksotettavat korjauskulut kasvavat tulevina vuosina. Kiinteistö Oy Petäjäveden Kuntala keskittyy kiinteistöjensä ylläpitoon ja toteuttaa vuosittain tavanomaiset korjaus- ja huoltotoimet.

Toiminnalliset tavoitteet		Tarkastuslautakunnan arvio
Hyvä talous ja kilpailukykyiset vuokrat, kiinteistöjen suunnitelmallinen kunnossus, käyttöaste	Tavoitteen toteutumista seurataan yhtiön hallituksen kokouksissa, hallitus raportoi omistajalle	
Taloudelliset tavoitteet		
Vuosittaiset suunnitelman mukaiset poistot toteutetaan SUMU:n mukaisesti	Tavoitteita seurataan hallituksen kokouksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä	Numeraalinen tavoite olisi kuvavampi.

Kiinteistö Oy Petäjäveden Kuntala

Yhtiön tehtävänä on omistaa ja hallita Nuorela -nimistä tilaa. Yhtiön yhtiön järjestys poikkeaa konsernin muista tytäryhtiöistä siten, että osakkeiden omistajuuden muuttuessa yksittäisten tilojen hallinta voi muuttua. Kiinteistö Oy Petäjäveden Kuntala on kunnanvirastokäytössä konsernipalvelujen sekä muiden palvelualueiden hallinnon käytössä.

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslautakunnan arvio mittarista ja toteumasta
Liikevaihto	89 000	Käyttöaste 100 %	Tuotot ja kulut tasapainossa	
Lainapääoma	703 000	Lyhennys lyhennysohjelman mukaan	Lyhennys kaksi kertaa vuodessa	<i>Toteuma 737 000 €</i>
Käyttöaste	100 %	Hyvä sijainti ja palvelut lähellä	Täyttöaste pyritään pitämään 100 %	
Vuokratulot	hoitovastike 12,05 €/m2/kk pääomavastike 0,72 €/m2/kk	Omakustanteiset vastikkeet	Peritään kulut vuokralaisilta	

Kuvio 6. Tarkastuslautakunnan arvio tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta

Tytäryhtiöille asetetuista tavoitteista toteutui 6, ei toteutunut 3 ja 1 tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida.

Tarkastuslautakunnan havaintoja kunnan ja kuntakonsernin tavoitteista:

Petäjäveden kunnan konserniyhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen oli tilikaudella 2025 kokonaisuutena epätasaista. Petäjäveden Tähtiasunnot Oy:n heikko maksuvalmius, alhainen käyttöaste ja korkea velkataso osoittavat, etteivät yhtiölle asetetut taloudelliset tavoitteet ole toteutuneet, ja yhtiö muodostaa kunnalle edelleen merkittävän taloudellisen riskin. Kiinteistö Oy Petäjäveden Ankkurin ja Kiinteistö Oy Petäjäveden Kuntalan toiminta oli pääosin vakaata ja perustehtävän mukaista. Tarkastuslautakunnan arvon mukaan konserniyhtiöiden tavoitteenasettelussa, omistajaohjauksessa ja taloudellisessa seurannassa on edelleen kehittämistarpeita, ja konserniyhtiöihin liittyviä riskejä on tarkasteltava jatkossa entistä tiiviimmin osana kunnan talouden kokonaisarviota.

5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa on vuodesta 2023 alkaen ollut osa Suomen kuntien valtionosuusjärjestelmää. Sen tarkoituksena on kannustaa kuntia edistämään asukaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä vähentämään sosiaali- ja terveyseroja. Käytännössä lisäosa tarjoaa kunnille taloudellista tukea, joka kohdennetaan erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviin toimenpiteisiin.

Valtionosuuden lisäosan tavoitteena on, että kunnat panostaisivat yhä enemmän ennaltaehkäisevään työhön, jolla voidaan parantaa asukkaiden elämänlaatua ja terveyttä. Samalla pyritään vähentämään yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia, kuten terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden menoja pitkällä aikavälillä. Lisäosa toimii ikään kuin palkkiona kunnille hyvinvointia ja terveyttä edistävästä toimista.

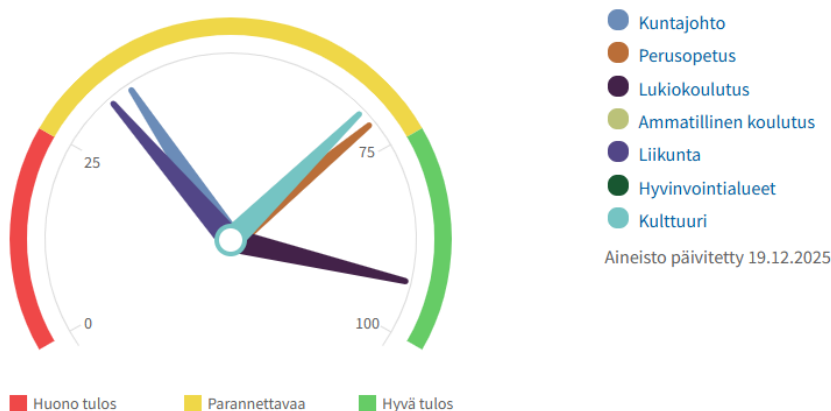
Valtionosuuden lisäosan määräytyminen perustuu erilaisiin kriteereihin, jotka voivat sisältää esimerkiksi väestön terveydentilaa kuvaavia indikaattoreita, kuten sairastavuusindeksin. Lisäksi huomioidaan kunnan tekemät konkreettiset toimenpiteet ja suunnitelmat, jotka tähtäävät asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Näiden toimien tulee myös näkyä kuntien hyvinvointikertomuksissa ja -suunnitelmissa, jotka ovat asiakirjoja, joissa kunta määrittää tavoitteensa ja toimenpiteensä hyvinvoinnin ja terveyden parantamiseksi.

Lisäosan saaminen edellyttää usein myös, että kunta tekee tiivistä yhteistyötä muiden toimijoiden, kuten hyvinvointialueiden, järjestöjen ja yritysten kanssa. Tavoitteena on luoda kokonaisvaltaisia ja pitkäjänteisiä ratkaisuja, jotka hyödyttävät kuntalaisia. Näin valtionosuuden lisäosa ei ainoastaan tue nykyisiä toimia, vaan myös kannustaa kuntia kehittämään uusia toimintamalleja ja parantamaan asukkaidensa elinoloja.

Petäjäveden kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus jakautuu parannettavan ja hyvän tuloksen välille kaikilla mitattavilla osa-alueilla. Parhaiten sijoittuu lukiokoulutus ja huonoiten lii-kunta.

Valtiovarainministeriön tekemän kuntien peruspalvelujen valtionosuuslaskelmien 2024 ja 2025 perusteella Petäjävesi on saanut vuonna 2024 **52 765** euroa ja vuonna 2025 **56 018** euroa HYTE-kertoimen valtionosuuden lisäosaa. HYTE-kertoimen valtionosuus on noussut edellisestä vuodesta 3 253 euroa.

Kaikki sektorit : Petäjävesi 2025

Kuvio 7. Petäjäveden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisaktiivisuus TEA-viisarin mukaan (Lähde: teaviisari.fi)

Pisteet	Petäjävesi	Keski-Suomen maakunta	Koko maa
Kaikki sektorit	61	73	72
Kuntajohto	36	82	87
Perusopetus	71	64	64
Lukiokoulutus	93	77	69
Ammatillinen koulutus	..	66	66
Liikunta	33	70	69
Hyvinvointialueet	..	59	59
Kulttuuri	69	76	77

Taulukko 4. Petäjäveden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisasiivisuus numeroina (Lähde: teaviisari.fi)

Petäjäveden kunnan tulokset Keski-Suomen maakuntaan ja muuhun maahan verrattuina sijoittuvat heikoimmin liikunnan, kulttuurin ja kuntajohdon sektoreille. Parhaiten vertailujoukkoon verrattuna sijoittuu perusopetus. Kaikkien sektoreiden yhteislukema on parantunut edellisestä vuodesta. Vuonna 2024 sektoreiden yhteislukema oli 54

Tarkastuslautakunnan havainto terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä:

Petäjäveden HYTE-aktiivisuus on kokonaisuutena kehittynyt myönteisesti, mutta tulokset vaihtelevat sektoreittain: vahvimpia ovat perusopetus ja lukiokoulutus, heikoimpia liikunta ja kulttuuri. Petäjävesi on saanut HYTE-lisäosaa 52 765 euroa vuonna 2024 ja 56 018 euroa vuonna 2025, mikä on 3 253 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Tarkastuslautakunta huomauttaa THL:n tietopyyntöihin vastaamisen tärkeydestä ja suosittelee kirjallisten ohjeiden laatimista HYTE-asioiden hoitamiseen liittyen, koska viranhaltijoiden vaihtuessa toimiva käytäntö ei välttämättä sellaisenaan siirry tehtävässä seuraavalle viranhaltijalle. Esimerkkinä tarkastuslautakunta mainitsee TEA-viisarin havainnon, jonka mukaan Petäjäveden kunnan arviointikertomuksissa ei ole käsitelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (kuntajohtaminen -> sitoutuminen -> arviointikertomus). Tiedonkeruu on suoritettu kuntajohdolle vuonna 2025.

6. Henkilöstö

Tarkastuslautakunta on arvioinut Petäjaveden kunnan henkilöstötilannetta hyödyntäen vuoden 2025 henkilöstökertomusta, vuoden 2025 talousarviota ja tilinpäätöstä, sekä tarkastuslautakunnan kuultavana olleita henkilöitä. Kunnassa oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 154 työntekijää, joista 32 oli miehiä ja 122 naisia.

Vuonna 2025 Petäjaveden kunnan henkilöstön sairauspoissaolojen kokonaismäärä oli 2 584 kalenteripäivää ja keskimäärin poissaoloja kertyi 16 päivää henkilötövuotta kohden. Poissaolojen taustalla näkyi selvästi kahtiajako fyysisiin ja psyykkisiin kuormitustekijöihin, jotka painottuivat eri palvelualueilla. Sairauspoissaolojen suurimmat yksittäiset syyryhmät olivat mielenterveyden häiriöt sekä tuki- ja liikuntaelinsairaudet, jotka ovat olleet myös aiempien vuosien merkittävimpiä poissaoloperusteita.

Mielenterveyteen liittyvät poissaolot muodostavat toisen merkittävän kokonaisuuden. Ne näkyvät erityisesti tehtävissä, joissa työn kuormitustekijät liittyvät henkiseen vastuuseen, jatkuvaan asiakastyöhön ja työn rytmittämisen vaikeuteen. Raportissa painotetaan, että työyhteisön vuorovaikutuksen, henkilöstöjohtamisen ja työjärjestelyjen kehittäminen ovat keskeisiä toimenpiteitä työssä uupumisen ehkäisemiseksi. Työkyvyn tukemiseen on käytössä sovittuja toimintamalleja työterveyshuollon kanssa, ja korvaavan työn mallin hyödyntämistä pyritään jatkossa vahvistamaan myös varhaiskasvatuksen ulkopuolella.

Sairauspoissaolojen taustalla näkyy eri palvelualueilla erilaisia kuormitustekijöitä. Konsernijohtamisen ja kuntateknisen palvelualueen henkilöstöä kuormittavat erityisesti kiire, aikataulupaineet sekä fyysisesti raskaat työolosuhteet, kuten kuumuus, kylmyys ja seisten tehtävä työ, minkä vuoksi tuki- ja liikuntaelinsairaudet korostuvat näillä alueilla. Henkilöstö on myös keskimääräistä ikääntyneempää, mikä lisää fyysisten vaivojen riskiä. Sivistyksen palvelualueella sairauspoissaolojen syyt painottuvat puolestaan psyykkiseen kuormitukseen, sillä opetus- ja kasvatustyö on henkisesti kuormittavaa ja erityisesti varhaiskasvatuksessa myös fyysisesti vaativaa. Tällä alueella esiintyy muita palvelualueita

enemmän tartuntataudeista johtuvia poissaoloja sekä työstä johtuvia turvallisuushkia, jotka vaikuttavat poissaolojen määrään.

Työturvallisuuden näkökulmasta tapaturmat ovat olleet useimmiten lieviä, kuten liukastumisia tai nyrjähdyskiä, joista aiheutuu vain lyhyitä poissaoloja. Vuonna 2025 työtaturmien vuoksi poissaolleita oli yksi henkilö ja tapaturmapoissaoloja syntyi yhteensä 14 kalenteripäivää. Suurin osa tapaturmista on ollut vapaa-ajalla sattuneita, mutta työpaikalla esiintyvät fyysiset olosuhteet, kuten liukkaus tai raskaiden työvaiheiden ergonomia, voivat edelleen aiheuttaa tapaturmariskejä. Teknisen toimen ja varhaiskasvatuksen työympäristöissä riskit liittyvät toistuvaan fyysiseen kuormitukseen, ulkona tehtävään työhön sekä tilanteisiin, joissa syntyy äkillisiä vaaratilanteita.

Kunnassa on käytössä kattava työturvallisuusjärjestelmä, jonka kautta ilmoitetaan tapaturmat sekä läheltä piti -tilanteet. Vuonna 2025 järjestelmään tehtiin yhteensä 198 ilmoitusta, mikä oli hieman enemmän kuin edellisvuonna. Valtaosa ilmoituksista kohdistui varhaiskasvatuksen ja alakoulujen työympäristöihin, joissa kuormitustekijöitä ovat fyysisen työn lisäksi myös mahdolliset väkivallan ja uhkatilanteiden riskit. Työturvallisuusorganisaation toiminta oli aktiivista ja työpaikkakäynnit sekä määräaika- aikaiset työterveystarkastukset toteutettiin suunnitellusti.

Tarkastuslautakunnan yhteenveto:

Petäjäveden kunnassa työskenteli vuoden 2025 lopussa 154 työntekijää ja henkilöstön keskeinen haaste oli sairauspoissaolojen määrä, joka painottui mielenterveyden häiriöihin sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksiin. Kuormitustekijät vaihtelivat palvelualueittain: teknisissä tehtävissä korostuivat fyysiset rasitteet ja sivistyspalveluissa psyykinen kuormitus. Työturvallisuustilanne oli kokonaisuutena hallinnassa, tapaturmat olivat pääosin lieviä ja järjestelmällinen ilmoittaminen oli vilkasta, erityisesti varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kunnassa on käytössä työkyvyn tuen ja työturvallisuuden toimintamallit, mutta henkilöstön jaksamisen ja ennaltaehkäisevien toimien vahvistaminen on edelleen keskeinen kehittämistarve.

7. Tarkastuslautakunnan kysymykset kunnanhallitukselle

Millä konkreettisilla toimenpiteillä kunnanhallitus on reagoinut Tähtiasunnot Oy:n heikentyneeseen taloudelliseen tilanteeseen ja miten kunnanhallitus arvioi toteutettujen toimenpiteiden riittävyyttä yhtiön talouden tasapainottamiseksi ja riskeihin varautumiseksi?

Millä tavoin kunnanhallitus on edistänyt talouden tasapainottamista ja miten se arvioi sivistystoimen organisaatiouudistuksen riittävyyttä asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta?

Millaisena kunnanhallitus arvioi kaavoituksen nykytilanteen kokonaisuutena erityisesti Kintauden osayleiskaavan etenemisen osalta ja ovatko kaavoituspalveluiden ostamiseen liittyvät ratkaisut olleet riittäviä kaavoitustavoitteiden saavuttamiseksi sekä aikataulu- ja resurssiriskien hallitsemiseksi?

Miten kunnanhallitus on ohjeistanut määräaikaisten työsuhteiden käyttöä ja palkkaamista, kuka vastaa ohjeistuksen noudattamisen valvonnasta, ja miten määrärahojen käyttöä seurataan sekä varmistetaan, että palkkaaminen pysyy talousarvion puitteissa?

Yhteistoimintaneuvottelujen perusteella taloudellisista syistä irtisanottu henkilö on palkattu uudelleen viranhaltijan päätöksellä määräaikaiseen tehtävään. Asiasta ei löytynyt kirjallista viranhaltijapäätöstä, joten toimielimien otto-oikeuden käyttäminen ei näin myöskään ole ollut mahdollista. Menettely voi heikentää valtuuston päätöksellä käynnistetyn yhteistoimintaneuvottelun taloudellisten vaikutusten uskottavuutta ja herättää kysymyksiä päätöksenteon johdonmukaisuudesta.

Miten kunnanhallitus varmistaa, että kyseisellä menettelyllä on myös kunnanhallituksen hyväksyntä?

Konsernipalveluiden talousarvion määräraha on ylittynyt ilman, että ylitykselle on haettu tai saatu valtuuston hyväksyntää. Menettely ei ole ollut talousarvion sitovuutta koskevien periaatteiden mukainen, koska ylityksellä olisi tullut olla valtuuston hyväksyntä ennen toteutumistaan. Mihin toimenpiteisiin kunnanhallitus ryhtyy varmistaakseen, että konsernipalveluiden talousarvion toteutumista seurataan riittävän ennakoivasti ja että mahdolliset määrärahaylitykset käsitellään ja hyväksytään valtuustossa ennen niiden toteutumista?

Näiden kysymysten lisäksi tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitukselta lausuntoa Keski-Suomen tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnissa esitettyihin kehittämisehdotuksiin (liite 1.).

Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle

Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus, lautakunnat ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja että kunnanhallitus antaa lokakuun 2026 loppuun mennessä vastineen valtuustolle, mihin toimiin havaintojen perusteella on ryhdytty.

8. Tarkastuslautakunnan esitys tilinpäätöksen hyväksymisestä

Tarkastuslautakunta toteaa, että Petäjäveden kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu pääosin asianmukaisesti sekä toiminnalliset tavoitteet on olennaisilta osin saavutettu. Taloudellisiin tavoitteisiin päästiin kokonaisuudessaan hyvin.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanhallituksen käsittelemä vuoden 2025 tilinpäätös sisältäen toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisen, tilinpäätöslaskelmat, tilinpäätöksen liitetiedot ja liikelaitoksen tilinpäätöksen antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Tarkastuslautakunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille edellyttäen, että valtuusto hyväksyy vuoden 2025 tilintarkastuskertomuksessa mainitun talousarviopoikkeaman.

9. Arviointikertomuksen hyväksyminen

Petäjävedellä 27.5.2026

Tarkastuslautakunta

Raija Harju-Kivinen
puheenjohtaja

Janne Tiainen
varapuheenjohtaja

Anni Huuskonen
jäsen

Erkki Havu
jäsen

Mika Tenhunen
varajäsen